AYDEDE

Cumartesi 5 Haziran
No. 91 — 9
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

O, olamadı;

Belki bu, olur !

Başbakan, Parti Grupu içtimaında şöyle demiş: "Dünyadaki diğer memleketlere nazaran memleketimizde en az suiistimal vardır.„

Evvelâ bu zat öyle demiş midir? Müzakere Parti Grupu toplantısında cereyan ettiğine göre gazetelerde okuduğumuz o sözün sıhhatine pek inanamayız. İnanamadığımızın bir sebebi de şudur :

Başbakan bütün dünya memleketlerinde yapılmış suiistimallerin listesini elbette getirtememiş, getirtse de tetkike vakit bulamamıştır. Hem bizde dünya suiistimallerinin memleketlere göre çetelesini, hesap ve kitabını, istatistiğini tutan bir umum müdürlük de yoktur ki icabedince zile basalım, o dairenin âmirini karşımıza çağıralım ve meselâ soralım :

— Aç şu defteri ! 1948 senesi Mayıs ayında İngilteredeki, Fransadaki, İsviçredeki, Danimarkadaki suiistimaller yekûnu neye baliğ oluyor? Birbirleriyle nisbeti nedir? Sonra da diyelim ki :

— Şimdi de bizim suiistimaller defterini aç ! Bak, bakalım, ayni ay içinde meselâ ticaret, tarım, ekonomi bakanlıklarında kaç kişi ne miktarda suiistimal yapmış? Yekûnu topla, dünya devletleri suiistimal yekûnlariyle kıyas et.

— Ettim efendim. Bizdeki Meksikadan yüzde yetmiş, Hondurasdan altmış, İsviçreden sekiz, Finlândiyadan dört, Holandadan iki nisbetinde az. Binaenaleyh netice itibariyle memleketimiz suiistimaller bakımından dünya devletlerinden daha iyi vaziyettedir.

— Oh, oh ! memnun oldum.

Böyle bir konuşma, tetkik, hesaplama imkânı yoktur. Binaenaleyh Başbakan Grupta öyle bir şey söyliyemez. Söylerse pek avamice konuşmuş, ceffelkalem atmış, bir Başbakandan beklenmiyecek boş sözler sarf etmiş olur !

Yine gazetelerden öğreniyoruz ki ayni hükûmet adamı ayni toplantıda "İktidar mevkiine geldiğinden beri mal beyannamesi kanununun şumulüne girecek hiç bir şikâyette bulunulmadığını„ da yukarıdaki sözlerine ilâve etmiş, yani daha evvel söylediklerinin delilini de vermiş.

Öyle ya, madem ki şikâyet yoktur, suiistimal de yok demektir.

Hayır ! Hayır ! Böyle sözler o şekilde bir Başbakan ağzından çıkamaz. Toplantıda konuşulanlar muhakkak ki gazetelere doğru aksetmiyor.

Fakat keşke Hasan Saka - bir takım ciddi vesika ve istatistikleri öne sürerek - bizdeki suiistimallerin dünya devletlerindekinden daha az olduğunu gerçekten beyan ve ispat edebilseydi...

Ne kadar sevinirdik !

Şu buhranlı dünyada bir mebusun dediği gibi "maaştan tasarrufla apartımanlar yapılabilen„ tek müstesna ve mesut memleket olarak tarihte harp sonrası ekonomi siyasetinin mucizesi ve Cenneti diye yer almak az şeref ve az hüner midir? Muhakkak her memleket bize uymağa çalışırdı !

Hani ya bir zamanlar, eski bir Başbakan tek partili rejimimizin dünya devletlerine örnek olacağını ve yakında hepsi tarafından benimseneceğini söylemişti.

O olamadı.
Belki bu olur !

AYDEDE

— Ne o, ressamlığa mı başladın?
— Ege Denizine nasıl olsa çıkamıyacağım anlaşıldı. Resmini yaparak gönül avutuyorum !

Dualar Nidalar

"SON HABERLER"

★ Yeni partinin önümüzdeki hafta içinde ilân edilmesi beklenmektedir.

Adını da öğreniriz, İnşallah !

★ Beyaz ekmek imâline bugünlerde başlanacak.

Yetiştirene şükür !

★ Başbakan buğday meselesinin Mecliste gizli konuşulmasını istedi.

İşte bu olmadı !

★ Grup, Başbakanın talebini reddetti.

Ha şöyle !

★ Amerika, yardımı azaltmak istiyor.

Ve dahi duralar !

★ Yeni hububat rekoltemizden 360 bin ton buğday ihraç edebileceğiz.

Oh ! Oh !

★ Dün Amerikadan 10 bin ton buğday geldi.

Ya !!.

HALÂ O MEKTUP!

Altüst oldu hayallerin iskemlesi, masası
İrfanın da tamtakırdır çünkü artık kasası !
Geçim derdi kâinatın bugün temel tasası
Budur işin (İç tüzüğü), budur (Anayasası) !

Tekmil masal geveliyor devrin beyi, paşası
Saç mangalın altın olmaz küreği ve maşası !
Hep dört nala süreceksek bu zavallı ömrü biz
Elbet kopup düşer bir gün dizginleri, haşası !

Şu durumu mutlak sezer, o ki biraz hak tanır
(Demagoji) boksörleri sarma fakat utanır !

Fazıl Ahmed Aykaç

Olağan işler

— *Uyan artık; yatma zamanın geldi!*

DÜNYA BUYA...

Yok mu ?!.

Bazı tanıdıklarımı, Cemazielevvelini bildiklerimi ne zaman görsem avaz avaz bağıracağım geliyor :

— Bunları yakalıyacak, bunlardan hesap soracak bir kuvvet yok mu?

Şu yirmi bin liralık lüks otomobile kurulmuş, şu İstanbulun yedi tepesinden birine saray kadar muhteşem köşk, vadilerinden bir çoğuna apartımanlar; en pahalı, gözde, en güzel sahillerinden birine yalı oturtmuş, içlerine peri padişahının şehzadelerine lâyık çıtıpıtısından tutun da endamlı, boylu boslularına varıncaya kadar güzeller yerleştirmiş zatı görüyor musunuz? İşte bu mal-i karuna sahip, ömrünü güzeller içinde geçiren, güzel sözler işitip güzel işler yapan zat, bundan bir müddet evvel ekmek parasına değilse bile katık parasına muhtaçtı; sefil, zelil bir hayat sürüyor; doğduğuna, doğacağına lânet ediyordu. Bir aralık ortadan kayboldu. Bir müddet gazetelerin ikinci, üçüncü sahifelerinde ismine tesadüf edildi : Zimmetine para geçirmiş, ihtilâs falan yapmış diye...

Kısa bir müddet sonra şehrin en lüks lokantalarında, en şık kadınlariyle beraber onu gördüğüm zaman etrafını bir saygı halesi bürümüştü; garsonlar, patronlar. hattâ hatırlı kimseler önünde yerlere kadar eğiliyor, her sözü keramet telâkki ediliyor :

— Evvet efendim, münasiptir efendim !

Cileri bir cığ gibi büyüyordu.

Herhalde bir hazine bulmamıştı. Bizim meşhur petrol damarının sahibi de değildi. Öyleyse... Bunun çaldığına, çırptığına, kara borsa dalaverelerinde at oynattığına şüphe mi vardı? Bunun millet, memleket aleyhine çalışarak zengin olduğu aşikârdı! Böylesi, ömrünün bir çok senesini ufacık kazançlarla devam ettirenler arasında bulunamaz, yüzünün akiyle ve büyük sermayelerle iş yapanlar bu mertebeye, bu irtifaa bu kadar kısacık bir zamanda çıkamazlardı.

Kulağıma eğilip :

— Bankada milyonları yatıyor !

Dedikleri gün, neredeyse feryat edecektim :

— Bunu yakalıyacak, bundan hesap soracak bir kuvvet yok mu?

★

Biri "Falanca günü İstanbuldayım.,,

Diye, bana Avrupadan bir telgraf çekmişti. Karşılamağa gittim. Giderken de bir iki poğça. bir kaç tane peynirli pide almağı ihmal etmedim. İçimden :

— Zavallı ! Diyordum. Kimbilir ne sıkıntılar çekmiş, ne badireler atlatmış, nelerle karşılaşmış; harap. turap olmuştur.

Öyle değil mi ya ! Bundan dört ay evvel hükûmetin verdiği yüz liracık dövizle Avrupaya seyahate gidenin hali budur ! Aç da kalır, sefil de olur.

— Muhakkak ki; yüzünün rengi solmuş, gözünün feri kaçmıştır. Bâri ilk ağızda şu peynirli pidelerle poğçaları yesin de bedenine kuvvet gelsin !

Diye düşünüyordum !

Aaaa ! Bir tek alizle gitmişti, valizlerle geliyor. Memnun, mütebessim...

— Görme neler, ne güzel, ne cici şeyler aldım ! Elbiseler, paltolar, pardesüler, kravatlar, saatler, yüzükler, çakmaklar...

Bu da, bu da onlardandı., Bu da bir çokları, bir çok Avrupa seyahları gibi ceplerine yüz liralık döviz müsaadesi koyup aylarca Avrupada zevk, sefa edenlerden; eşya getirenlerdendi. Bu da bir çokları gibi göz göre döviz dalaveresi yapanlardan biriydi. Karşısına hic kimse dikilmiyor :

— Efendi ! Hırsızlığın, sahtekârlığın meydanda. Yüz lirayla Avrupada dört ay değil, dört gün yaşanamaz, seni tevkif ediyorum.

Demiyordu ama, o neler aldığını saymakta devam ediyordu. Bense bağırmak istiyordum :

— Bunu, bunun gibileri yakalıyacak, bunlardan hesap soracak bir kuvvet yok mu?

Ertuğrul Şevket

Bizde ikinci plânda ebedî olanlar

Gonga saat tam 17 de vurulacaktır.
Zurna taksimi
7 Eylûl kararı
Ucuzluk tasarısı
Ankara cinayeti
Marshal pilânı
Aylavyuuuu
Adapte komedi
Adapte dram
Aspirin
Pavyon
Rakı şişesinde balık olaydım (Şiir)
Tenasül hayatımız. (16 ncı basılış)
Gülhane parkı
Haseki doğum evi
Kuru fasulya
Saçlarıma ak düştü. (Şarkı)

Küçük Adamlar Galerisinden büyük sözler :

Ne kadar acı çektim
Günleri saya saya

★

Bir kilo buğday satalım
Ali dayıya gömlek alalım

Seyyar basmacı

BULDUKLARIM

Sarık ve Lisan

Kitaplarımı karıştırırken tekrar göz gezdirdim :

(III. Sultan Mehmedin Sünnet Düğünü) adındaki eseri 1582 tarihindeki İstanbul hayatını, âdetlerini, kıyafetlerini pek iyi canlandırıyor. Hele sonuna konan bir düğün davetnamesi sureti - dil meselesi bakımından - dikkate değer tipik bir örnektir.

Aman Yarabbi Ne ağdalı lisan, ne özenti üslûp, ne lâflar, ne boşluk ve ne kofluk! İki buçuk sayfalık yazı, tam mânasiyle, bir incir çekirdeği doldurmuyor... 75 satırda öz türkçe "kılındı, gösteresin, olıcak, sen, bu,, kabilinden ancak yedi, sekiz kelime bulabilirsiniz. Üst tarafı hep "felâcerem, lâsiyyema, emarellahü,, cinsinden neler de neler !

★

Bu davetnameyi okumağa çalışırken aklıma bir hikâye geldi; doğrusu, uyduran iyi uydurmuş, o zamanki medrese ve devlet kafasını pek hoş belirtmiş : Bir mektep hocası varmış, lûgat paralamadan konuşan talebesini falakaya yatırır, eşek sudan gelinceye kadar dövermiş; bu sebeple zavallı çocuklar terkipli "seci',, li cümleler bulmak için lûgat karıştırmadan, "müsvedde,, yapmadan ağız açmağa yanaşamazlarmış. Bir gün, ortadaki mangaldan bir kıvılcım sıçramış, hocanın kavuğuna düşmüş ve sarık yanmağa başlamış. Fakat bunu, düpedüz haber vermek kimin haddi? Sarık yana dursun, talebelerden biri, kitaplardan araştıra araştıra hocanın istediği gibi bir cümle düzerek ezberlemiş, ayağa kalkmış, demiş ki : "Ey hacei bimisâl ve ey zikemâl, bihikmeti Rabbi Müteal, narı mangaldan bir şerarei cevval sıçrıyarak seri alül alinizdeki kavuğu iş'al eylemiştir!,, Hoca elini başına atmış ve yerinden fırlamış: " — Ulan, sarığın yandı desene !,,

★

Düşününüz ki bu lisanla yazdık... Hem de sarığımız yandığı sırada !

Aman ne ifrat, ne tefrit ! Lisana ilişilecek zamanda değiliz. Devletle milletin birbirinin lisanından anlamaması felâkettir.

Rebaka

Korku bu ya !

Hırsız — Ben "Eller yukarı !,, demiştim; o ayaklarını dikti !

Bilmem ne !

Hasta — Doktor efendi, dün bilmem nasıl oldu, birden bire, bilmem bir fenalık hissettim, fakat bilmem ki nasıl anlatayım !

Doktor — Eczahaneye gidiniz, bilmem ne alırsınız, günde bilmem ne kadar istimal edersiniz ve bilmem ne kadar zamanda da iyi olursunuz?

YOKET

Bit, pire, tahtakurusu, sinek ve benzeri bütün haşaratı öldürür. Tekel bayilerinde yarım litrelik şişesi, şişe depozitosu dahil 125 kuruş fiatla satılmaktadır.

Otomobil kazasından sonra

Hasta bakıcı — Affedersiniz, ba yan ! Bir yanlışlık oluyor. Zevciniz 1 numaralı yatakta yatandır !

Minelbab İlelmihrab

Yazan: Refik Halid KARAY

— Tefrika No. 9 —

Vaktiyle Rumelide maiyetinde bulunduğu merhum Seyfullah Paşanın ailesine onun kadim bir münasebeti, bizim de hürmetkâr bir komşuluğumuz vardı. Bu vasıta ile İstanbula on gün için gelmek müsaadesine nail oldum. Bilecikte karlı bir kış sabahı idi, Mustafa Sabri Efendi ile Şeyh Salih Efendi soba başına oturmuş, sohbet ediyorduk. Ben son yazdığım bir hikâyeyi, (Sarı Bal) ı okumuştum, Sabri Efendi ikmaline çalıştığı bir makale-i diniyeyi izah ediyordu. kapının çıngırağı çaldı, köşe penceresinden başımı çıkardım: Merkez komiseri elinde telgraf, karın buğulaştırdığı bir sesle:

— Müjde Bey, dedi. İstanbula gidiyorsunuz! İstanbuldan çıkalı beş sene olmuştu... Demek, dünya gözüyle memleketimi bir defa daha görmek müyesser olacaktı. Telgrafa baktım: Dahiliye Nazır vekili Cemal imzasiyle bana kısaca "On gün„ müsaade verildiğini bildiriyordu. Mutasarrıf bunu komiserliğe havale etmişti, Bittabi muhafaza altında sevk ve yine öyle iade olunacaktım. Memur:

— Ne zaman gideceğiz? dedi.

— Hemen, dedim, ilk trenle, velevki marşandiz olsun!

Acele ediyordum, zira İstanbulda ilk yavrumun dünyaya gelmesi pek yakındı. Kütahyanın sabık ve lâhık mebusu Ferit Beye vedaa gittim. Bana "Artık dönmezsin!„ dedi. Her iddiası daima aksi çıkan menfa yoldaşımın bu hükmü biraz canımı sıktı. Meğerse doğru düşünmüş imiş! O gece, kar, tipi içinde ve ehemmiyeti mahsusama binaen ser komiserle birlikte bir yük katarına atladık... Tüccar denkleri üzerinde, soğuktan ve heyecandan dişlerim birbirine vurarak İstanbula doğru yuvarlanıyorduk. İzmitte deniz karlardan akseden donuk bir ışık içinde bana bir İzlanda manzarası gibi acaip ve ölü göründü. Titriyordum. Tevakkuftan bilistifade, lokomotifin hat üzerine attığı kızgın kömürlerde ısınmağa çabaladım. Karanlığın ve karın ortasında mavimtırak ve manidar alevleriyle bir kâhin ocağı kadar pür esrar duran bu kardif ateşi çehremi yakıyor, fakat ısıtmıyordu. Çeşit çeşit hazin düşüncelerle dolu olan başımı üzerine eğdim, sanki payıtahta girmeden evvel bir büyücü mangalı önünde İttihat ve Terakkiye şirin görünmek için tütsüleniyordum!

Sabahleyin yirmi senelik hayatımın tatlı tatlı geçtiği sevimli köyleri ve uzaktan Erenköyündeki evlerimizi gördüm. Karlar erimiş, güneş açılmıştı. buraları âdeta ılıktı.

Haydarpaşa rıhtımından gözlerimle İstanbulu kucakladım. Neşeli, fakat hiyanet kalemle (eskiden, alafrangı terbiye almamış fettan kızlar bu hiyanet tabirini ne hoş kullanırlardı) taşkınlığım ve hassasiyetimle ben bu beldenin en has ve en vefakâr bir çocuğuydum ve onu - yabancılar istilâ etmeden evvel ve sonra - ne iyi tanımıştım. Beni ondan ayırmakla Talât Paşa "Hırkaya alışanlar birdenbire frak giyerlerse gülünç olurlar„ dediğimin cezasını pek müessir seçmişti. Zira beni menfaya bu cümlem göndermiş, bu cümlem yüzünden menfam beş sene uzamıştı. On gün müsaadeyi bile ancak o yerinde yokken alabiliyordum; bir zamanlar Edirne ve Selânik kahvelerinde kuşaklı entari ve pamuklu hırka ile dolaşmaktan zevk alan merhum frak giyerek Rus sefarethanesine mi gitti idi, ne olduydu, ben de kapalıca yazmıştım, bu masum istihzamı sonuna kadar bir türlü affedememişti. Mütarekeden biraz evvel küçük Talat Bey aradaki soğukluğu izale için, kapısını yapmış, yolunu bulmuş, beni onunla görüştürecekti; vakit kalmadı.

Birinci fasılda Talât Paşayı ömrümde bir kere gördüğümü söylemiştim ya, buna da bir tesadüf yardım etmişti: Meşrutiyetin ilk senesinde şimdi Darülfünun muallimlerinden ve Hilâliahmer memurlarından olan İzzet Beyle (Bu İzzet Bey mekteb-i Sultani arkadaşlarımın içinde iyi konuştuklarımdan birisi toparlacık, tombalacık, kısa boylu bir çocuktu; beraber el yazması gazete çıkarırdık, sonra o ipiri, koskoca, kalın sesli, azman bir delikanlı oldu, münasebetimiz de selâma, sabaha inhisar etti) Sirkeciden Galataya geçmek için bir sandala bindik, tam kalkarken rıhtımda başı kalpaklı, mühim bir adam peyda oldu: "Beni de alın, çocuklar!„ diye seslendi ve cevabımızı beklemeden içeriye atladı. İşte bu cüretkâr ve lâubali kimse Edirne mebusu Talât Beydi. Yolda bize "Ne okuyorsunuz?„ falan gibi saçma sualler sordu, sonra yanaşırken:

Ali Rıza Paşa

— Paranızı ben vereyim, size babalarınız az harçlık vermiştir! Diyerek kayıkçıya bir ikilik attı ve fırladı, gitti. İşte İttihat ve Terakki reisicumhuriyle münasebetim ömrü billâh buna, bu garip ve zoraki sandal arkadaşlığına inhisar etmiştir. Fakat talih bana onu en büyük düşman yapmıştı. Talât paşanın hatırlamasına imkân olmıyan bu mülâkatı, görüşmüş olsaydım muhakkak kendisine anlatacaktım. Sandaldaki o küçük, mahçup çocuk birgün nazarında ehemmiyet almış, onu izzeti nefsinden yaralamıştı.

İnsan bazan, böyle pek hiçten gördüklerinden haylı ehemmiyetli darbeler yer. Bu benim başımdan geçti! köprüye çıktık; benim bıraktığım köprü bu değildi. Tramvaylara baktım, atsız işliyordu. Sirkecide kocaman bir hana girdik, burası polis müdüriyeti olmuştu. Komiser yanında getirdiği zarfı bir polise verdi. Biz dehlizde, hakirane bekliyorduk. Tahtelhıfz muamelesinin İstanbulda da devam etmesinden ve on günümü polis refakatinde geçirmekten korkuyordum. Kartımın arkasına "Beş dakika görüşmek üzere kabulümü rica„ gibi hürmetkârane bir cümle yazıp şöyle mektebi hukuktan göz aşınalığımız olan kısmı siyasi müdürü Tevfik Hâdi Beye gönderdim. çağırttı; çağırttı ama bir tavrı müteazzimane almıştı; yer göstermedi, ben kendiliğimden uzakta bir iskemleye iliştim ve kısaca maksadımı, yani on gün zarfında emniyet gösterilip serbest bırakılmaklığımı talep ettim. Dolgun bir sesle ve bir nazır selâhiyetiyle şöyle başladı:

— Siz bir çok fenalık ettiniz. Kaleminizi aleyhimize değil lehimize kullanabilirdiniz, ilâh..

Ben hiç cevap vermedim. Sükûtum, terbiyem hoşuna gitti, kendi yaptığı tesirden, mantığının muvaffakiyetinden de memnundu; zaten, doğrusu, insana ciddi bir memur hissini veriyor, yerini dolduruyordu. Fakat daha zeki olsaydı yapmacık yaptığını benim anladığımı anlar, sahte edasını bırakır, tabiî davranırdı.

— Müdir-i-Umumî Beyden sormadan size bu müsaadeyi veremem; bekleyiniz, şimdi neticeyi bildiririm!

Kalktı, gitti. Fakat bana öyle geldi ki lehime tavassut edecekti; zaten o zamanki Müdür Ahmet Bey Cemal Paşanın adamı olmakla maruftu; bana da müsaadeyi veren Cemal Paşa idi; binaenaleyh cevap muvafık çıktı. Komiser çağırıldı; ona:

— Siz gidiniz!

Emri verildi; bana da:

— Buyurunuz, serbestsiniz!

Denildi. Fakat on gün hitamında kendi ayağımla gelip teslim olacaktım. Bu şartı. On gün, yalnız on gün.. Adam sen de.. beş seneden beri ilk dafa serbesttim, velevki on saat olsun, serbestim a?

Merdivenleri koşarak indim; bir an evvel polisin elinden ve gözünden ırak olmak istiyordum. Sanki bir dakika daha gecikirsem Tevfik Hâdi Bey odasından fırlıyacak ve tam ben kapıdan çıkarken: "Hayır, hayır, dönünüz, tahtı muhafazadasınız!„ Diyecekti. Tramvay yoluna saptım, yürüdüm, yürüdüm; artık Eminönünün gürültüsüne karışmıştım; durdum, bir nefes aldım. Bana meydan pek büyük, pek kalabalık göründü. Ah bu meydan... Çorumda, durgun, donmuş kış akşamlarının hüznü yüreğime sızarken haşhaş kandili önünde bu kalabalığı ve bu aydınlığı ne tahassürle, ne yana yakıla arardım!

Salih Paşa

Genç politikacılara söylüyorum: Sakın İttihatçılar gibi siz de menfayı zararsız ve idari bir ceza addetmeyiniz. Ben ne şöhret, ne makam hırsı ile fırkacı oldum; **Beni Hürriyet ve İtilâfa sokan Damad Ferid Paşa değildir; aleyhimde bilâ sual ve cevap teb'id kararını verdiği için Talât Paşadır, Cemal Paşadır!**

4

Mütarekenin ilk kabinesi için müstakbel bir sadrazam bana ne dedi?

Talât Paşa kabinesi o gün, yani benim merkezi umumide içtima edildiğini gördüğüm ve sulhten başka çare kalmadığını öğrendiğim gün istifa etmişti. Burada inkâr edilemiyecek zararsız bir ifşada bulunacağım: Küçük Talât Bey Bulgar izmihlâlini haber verdiği esnada, bir aralık, ağzından şöyle bir söz kaçırmıştı:

— Ya bizim kendi arkadaşlarımıza ne diyelim? Fethiye, filân..

Bu garip cümlenin mânasını o gün yarı anlamıştım; Fethi Beyin bir müddetten beri İstanbulda bir grup ile faaliyette bulunduğunu biliyorduk. Yeni kabine İzzet Paşa riyasetinde Dahiliyede Fethi ve Bahriyede Rauf Beylerle teşekkül edince Talât Beyin o günkü sözü benim hayalhanemde şu vüsatı aldı: Anlaşılan Bulgar bozgunu üzerine o grup Talât Paşayı istifa hususunda ağır ithamlarla tazyik etmiş ve yeni kabineyi elde etmek için de yine İttihat ve Terakki kuvvetinden bilistifade hükümetin büsbütün yabancı ve muhalif ellere düşmesinin önünü almıştı. Yani cemiyetin Harbi Umumide diğer azası kadar faal rol oynamıyan bu zümresi arkadaşlarına "Siz muharebeyi yaptınız, bizim de müsalahayı yapmak hakkımızdır. Belki yediğiniz haltları bir derece temizlemeğe muvaffak oluruz..„ demişlerdi.

(Devamı var)

Görenler Allah için söylesin

Celâl Bayar — Hayır yurttaşlar; biz asla muhaliflerimizin yolundan gitmiyeceğiz.

UZUN ETEK MODASI

— *Aman karıcığım, bunlar ne? Tuhafiyeci dükkânı mı açacaksın?!.*
— *Hayır canım, kendime bir eteklik yapacağım da!*

(Ruy Blas) dan bir parça

(Cyrano de Bergerac) tercümesiyle memleketimize misilsiz kıymette bir eser kazandırmış olan Profesör Sabri Esad Siyavuşgil'in yakında Milli Eğitim Bakanlığı Külliyatı arasında neşredilecek (Ruy Blas) piyesinden güzel türkçeye ve güzel tercümeye misal teşkil eyliyecek bir parçayı okuyucularımıza sunuyoruz:

RUY BLAS, kendini zorlayarak

Şu yurdun selâmeti! — Diz çöken şu İspanya
Uğrunda, kendimizi birazcık unutmaya
Çalışıp, duasını almalıyız milletin.
Başımızı dik tutmak lâzım, hem dik, hem metin.
Bilmeliyiz koparıp yere düşürmesini
Hilenin perdesiyle hırsızın maskesini,

DON SALLUSTE, mühmel bir eda ile.

Kibarlığa yakışmaz bu tarz sözler evvelâ. —
Her şeye cıyak cıyak bağıran ukalâ,
Dâhi kırması derler. Bir milyon yendi diye,
Topu topu bir milyon, dünyayı velveleye
Vermenin mânası yok. Asılzadeler dara
Gelmez. Dostum, ekâbir, o sizin şapşallara
Benzemez. Onlar geniş yaşar. Sen de düşün bak,
Öfkeden kıpkırmızı, gururdan yusyuvarlak,
Bit yeniği arıyan yalancı pehlivanın,
Hali gülünç değil mi? Amma siz burjuvanın,
Esnaf makulesinin sevgili göz bebeği
Olmak istiyorsunuz. Hoppala, bu da iyi!
Fakat gönül ister ki, zevki selimin olsun.
Âmme menfaati mi? Evvelâ cebin dolsun!
Hah, yurdun selâmtei! Boş lâf! Allahın kulu,
Kim olsa senin kadar öttürür bu davulu.
Asıl kendine yaran, halka yaranmak tâli.
Sofranın etrafında dönen çomar misali
Havlamak, güzel, amma daha iyisi de var.
Fazilet? İman? İfeft? Dipsiz kile, boş ambar!
Charles - Quint zamanında bile bunlar bayattı.
Aptal değilsin. Seni kim bu çıkmaza attı?
Sen daha memedeyken, bizler, acımaksızın,
İğne sokarak, yahut bir tekmeyle ansızın
O senin balonunu keyifle patlatmıştık.
Boş ipini pazara çıkarıp da satmıştık.

RUY BLAS

Şu var ki, efendimiz...

DON SALLUSTE, soğuk bir tebessümle

Ne varsa söylenildi:
Daha ciddî işlerle meşgul olalım şimdi.

Bir dokun

Şehir Meclisinin ilk toplantısı

— 1 —

BAKLA ODA, NOHUT SOFA

Bilirsiniz ya, bizim şehrin, yani İstanbul şehrinin bir "Şehir Meclisi", o Şehir Meclisinin de bir toplantı salonu vardır. Daha doğrusunu isterseniz, salon değil, sofa, bakla sofa... Evvelce yanıbaşında bir de odacığı vardı. O zamanlar tam mânasiyle nohut oda, bakla sofa idiler. Fakat sayın Doktor Kırdar'ın İstanbula geldiği günden beri şehrin dört bucağında başlıyan restorasyon faaliyeti nihayet belediye binasına kadar sokulmuş ve binanın dışından evvel içinde, Şehir meclisi salonunda ilk eserini vermiş.

Salonun yanı başındaki odacık kaldırılmış, dinleyicilere ve gazetecilere mahsus olan kısım geriye çekilerek odadan boşalan yere alınmış, ondan kalan boşluk da salona eklenmiş. Yani nohut oda kalkmış, bakla sofa avuç içi kadar genişlemiş.

Gazeteciler sırasından etrafı tetkik ediyorum. Evvelâ zemine baktım, gözlerim gayri ihtiyari, yeşil saha ve merdiven aradı. Azaya mahsus sıralar - Açık Hava Tiyatrosundakiler kadar olmamakla beraber - az çok merdiven hissini veriyorsa da kıyıda köşede yeşillik yok. Günün birinde o da olur inşallah!

Bakla sofa, pardon, salon... Öyle ya, genişledi, salonlaştı artık! Pek de cici olmuş. İşlemeli tavan beyaza boyanmış, elektrik abajurları silinmiş. Duvarların dört köşesine delikler açılmış, içlerine motör pervanesi gibi vantilâtörler yerleştirilmiş. Bunların tel kafeslerle örtülmesine akıl erdiremedim. Belki de, toplantılara daima tam saatinde gelmeyi itiyad edinen birkaç üye, diğer arkadaşlarının gelmelerini beklemekten canları sıkılınca, avunmak için iskemlelerin üzerine çıkıp vantilâtörlerle oynamağa kalkışırlar, parmaklarını uzatırlar, kazaya sebep verirler korkusiyle böyle bir tedbire baş vurulmuştur!

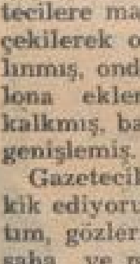

Birer ikişer gelip yerlerine oturan üyelere dikkat ediyorum. Birbirlerine selâm vermeden evvel tavanı ve etrafı gözden geçiriyorlar, göğüslerini şişire şişire nefes alıyorlar, ondan sonra mütebessim edalarla selâmlaşıyorlar. Yeni salondan pek hoşlandıkları, çehrelerini kaplıyan tebessümden belli. Eh, eskiden salon böyle güzel olmadığı için on beş günlük toplantı devrelerini ancak on beş gün daha, aylık devreleri de ancak bir ay daha uzanabiliyordu; şimdi salon genişledi, gönüller ferahladı; sayın meclis üyelerimiz bundan sonra fasılasız ve geceli gündüzlü toplantılar yaparlar inşallah!..

Yine etrafı gözden geçiriyorum. Azadan bir kısmı sıralar arasında dolaşıyorlar, oturan arkadaşlarının ellerine koyu mavi renkte zarflar sıkıştırıyorlar. Fısıltılar duyuluyor.

— Ne var bu zarflarda?

— Her halde bizim huzur haklarını bu sefer peşin veriyorlar.

— Ha bravo! Mükemmel bir usul. Her zaman böyle yapmalı.

— Evet, çok doğru. Paralarımız devre sonunda toplu olarak verilince mikdarı çoğalıyor, vergisi de o nisbette artıyor, kesile kesile kuşa dönüyor. İşte böyle parça parça alırsak vergi daha az kesilir.

Zarflar açılıyor, kaşlar çatılıyor. Ümitlerin suya düşmesi kötü şey doğrusu. Para umulan zarfların içinden birer liste çıkıyor. Başkanlık Divanı, Daimi Komisyon ve İhtisas Encümenleri üyeliklerine gösterilen namzet listeleri. Rivayete nazaran bu listeler birkaç gün evvel C. H. P. de yapılan toplantıda tesbit edilmiş...

MÜZAKERE BAŞLIYOR

Üyeler yerlerine yerleştiler, Doktor Kırdar, sağ ve sol kâtiplerini iki yanına alıp riyaset kürsüsüne çıktı.

Derken efendim, salonun içinde şimşek parıltıları oynaştı ve bir çıngırak vâveylâsı koptu. Başkanlık makamının ihtar çıngırağı bile restore edilmiş, sapı sıkıştırılmış, çanı arena ile uğuşturulmuş. B. Lütfü Kırdar'ın elinde sallandıkça parıltılar saçıyor. Bakalım ne diyecek?

Cemal Refik

(Sonu gelecek sayıda)

KIRDARIN dedikleri

Vurguncular cenneti

Parti Grubunda ve Büyük Millet Meclisinde suiistimaller üzerine münakaşalar oluyor, hatâ eski birkaç Bakan için öteberi lâflar ediliyor da vurguncuların bahsi geçmiyor.

Vurguncuları unutmuş gibiyiz.

Son harp yılları içinde yapamadığımız, hakkından gelemediğimiz işlerden biri de vurgunculukla savaş, vurguncuyu cezalnadırmaktı.

Galiba bu hususta en yumuşak, müsamahalı, merhametli davranan memleket bizimki oldu. Gazetelerde daima okuyorduk: Bilmem hangi devlet, vurguncuları idam cezasına çarpıyormuş, bilmem hangi ülkede vurguncuların bütün malları ve paralarına el konmuş; bilmem hangi yerde şu kadar vurguncu küreğe mahkûm edilmiş.

Bizde öyle şeyler olmadı, sekiz sene içinde ancak bir mikdarcık şahsı - ki aralarında simidi narhtan bir kuruş fazlasına satanla gizli kâğıt helvası yapan da vardı - azıcık rahatsız edildi.

Kabahat ne tamamiyle kanunlarımızda, ne de tabiatiyle mahkemelerde idi. Hükûmet kontrolünün, hükûmet mekanizmasının işlememesinde idi. Halk da vurgunculuğu âdeta harbin icaplarından saydı:

Umum müdürlerin resmi otomobilleri kaldırıldı. "Gazeteler„

— Bakalım, artık arabamıza binemiyenler düdüğümüzü öttürecekler mi?!

... cenneti

...e Büyük Mil-
...imaller üzeri-
...uyor, hatâ es-
... öteberi lâflar
...cuların bahsi

...tmuş gibiyiz.
...çinde yapama-
...n

... en yumuşak,
...metli davra-
...ki oldu. Gaze-
...rduk: Bilmem
...uncuları idam
...nuş, bilmem
...ncuların bütün
...a el konmuş;
... şu kadar vur-
...üm edilmiş.
... olmadı. sekiz
... bir mikdarcık
...a simidi narh-
...na satanla giz-
...an da vardı -
...i.
...niyle kanunla-
...atiyle mahke-
...met kontrolü-
...nizmasının iş-
... Halk da vur-
...rbin icapların-

... olarak veri-
...or, vergisi de
...ile kesile ku-
...e parça parça
... kesilir.
...şlar çatılıyor.
...nesi kötü şey
... Para umu-
...ların içinden
...iste çıkıyor.
...ık Divanı,
...İhtisas Encü-
...e gösterilen
...yete nazaran
...n evvel C. H.
...tıda tesbit e-

...ŞLIYOR

... yerleştiler,
...e sol kâtiple-
...iyaset kürsü-

...alonun içinde
...naştı ve bir
...optu. Başkan-
...çıngırağı bile
... sıkıştırılmış,
...turulmuş. B.
...e sallandıkça
...kalım ne di-
...emal Refik
...lecek sayıda)

...resmi otomo-
...zeteler,,

...rabamıza bi-
...ü öttürecek-

KİRPİNİN dedikleri

— Bu, böyle olur, işte... Başa çıkılmaz. Haklarından Allah gelsin!

Derecesine mütevekkil vaziyet aldı. Vurguncunun en rahat yaşadığı, bir bakıma izzet ve ikram gördüğü ve ahalinin kin ve nefretinden masun, keyfince ömür sürdüğü memleket, zannederim yurdumuzdu. Yurdumuz izaç edilmemek bakımından bir (Vurguncular Cenneti) idi.

O vurguncular ki eğer bu gün bir suiistimalden şikâyet ediyorsak, gerçekten suiistimaller varsa ve denildiği kadar şumullü ise asıl mesulleri, mürettipleri, şeytanları kendileridir.

Bu şeytanlar şimdi nerelerdedir? Kimlerdir?

Umumuna teşmil etmeyiz ama ekseriyet itibariyle her kibar semtte, her gün bir katı yükselen koca koca apartımanlarda palaslardadır. Adlarını o binaların tapu senetlerinde okuyabilirsiniz.

Köftehorlar nihayet memlekete faydalı olmağa başladılar. Hükûmetin bir türlü uhtesinden gelemediği mesken buhranını görünüşe nazaran vurguncular kökünden halledecek!

İyi ki kıllarına bile dokunmamışız.

KİRPİ

Böyle olduğu çoktur

— Hesablarıma göre Afrikaya yaklaşmış olmam lâzım!

Çok acı bir kayıp

Dünya çapında bir ilim adamı olan Ord. Profesör Doktor

NEŞET ÖMER İRDELP

hakkın rahmetine kavuşmuştur. Bugün toprağa vereceğimiz merhum için tanrıdan mağfiret dileriz.

Komünist talebeler işi Mecliste gürültü kopardı. "Gazeteler,,

Tarım Bakanı — Temizliğe başlamaktan gayrı çare yok!

AKLIMDA KALANLAR

Matem sonu!..

Beyrutta idik. Akrabamızdan bir zat da Hayfada kaymakam idi. İki çocuklu refikasını kaybetti. Kucağında iki yavru yapyalnız kaldı. Refikasının ufulü gerçi cümlemizi müteessir etmişti. Tesellisi çok güç bir kedere duçar olmuştuk; fakat; baba çocuklarına nasıl bakacak; nasıl baktıracaktı? Tereddüt içinde kaldık. Binaenaleyh, tereddüdün izalesi de lâzımgelmekle kaymakam beyimizi Beyruta davet ettik. Çocuklariyle beraber geldi.

Bunun iki faydası oldu. Biri; çocuklar bizim çocuklarla birleşerek teessürlerini izale eder oldular. Diğeri; baba biraz nefes aldı; kederiyle başbaşa kaldı. Birkaç gün sonra da yalnızca Hayfaya döndü. Döndü ama zavallı adam avareye döndü. Sıkılmağa başladı. Sık sık beni telgraf başına çağırarak tazallüm eder oldu, ve bir defasında fazla yanıp yakıldığı için bir yolunu buldum, babamdan izin aldım, yine Beyruta geldi. Evlâtlarını gördü ve avundu. Biz de memnun olduk. Çünkü kendisini çok severdik. Babamın hem teyze zadesi, hem de akranı ve arkadaşıydı.

★

Validenin işi yok. Evdeki hücetlilerden kırmızı uzun saçlı bir kızı bu zat ile evlendireceğim, dedi, tutturdu. Ne yaptı, yaptı. Bin dereden su getirdi. Hepimizi kandırdı. Teyze zademizi evlendirdik; karı-koca Hayfaya yolladık. Aklımda kaldığına göre çocukları yollamamıştık. Zira okumaları yazmaları için; yani okumağa ve yazmağa başlamaları için Beyrut daha muvafıktı. Bir hafta geçti telgraf başına çağırıldım.

— Hayfadan.. dediler.

Ta kendisi teyze zade beni istemişti. Çocuklarını sordu. Afiyet haberlerini istedi. Ve ah Semihciğim dertliyim dedi; ayrıldık.

İki gün geçmedi bir daha telgraf başına çağrıldık. Bu defa çocuklardan ve bizden evvel... Ah öleceğim falan demeğe başladı. Ve nedir? Söylemedi. Keyfimizi sormadı bile! Derdi? Şu idi. Evlendiği kızın yüzünde çil varmış ve Beyefendi asla çile tahammül edemezmiş!

Allem etti, kallem etti, kızı boşamadı mı?? Valdeden başka hepimiz gülmekten çatlıyacaktık!?

Semih Mümtaz S.

(İktibas hakkı mahfuzdur)

İnsanlığın saadeti için bulunup, eskimiş olan çareler

Nutuk	:	Aldıran yok
Lider	:	Aldıran yok
Harikulâde insani eser	:	Aldıran yok
Harikulâde mizah	:	Aldıran yok
Gazete	:	Aldıran yok
Nasihat	:	Aldıran yok
Saadet vadeden Büyük ihtilâl	:	Hem aldıran yok. Hem yutan yok.

Kıymetini hâlâ muhafaza eden çok eski mütevazi bir buluş:

Bana yarına kadar lütfen iki lira verir misiniz?..

Geçim Dünyası

— Bu yaz kapalı moda olacakmış...
— Acaba kaynanamın çenesi de modaya uyacak mı?

Cumartesi — Çarşamba

KİRALIK MI, SATILIK MI?

Genel ve özel otomobil bolluğu, sayfiye kiralarına tesir edecek zannediliyordu. Fakat ev sahipleri, geçen yılların tadı damaklarında kalmış olacak, kira arttırmakta devam ediyorlar. Bu sebepten, sayfiye yerlerinde "Kiralık Kat,, ilânları sık sık görülüyor.

Bu çoktandır mevcudiyetini unuttuğumuz lavha, insana ferah veriyor, veriyor ama, bir dostum, geçen sene oturduğu yere, bu sene iki misli kira istediklerini söyleyince, yüzümü ekşittim. İşin tuhafı, bu yer, evvelce sahibi tarafından seyislere tahsis edilen sıra odalardı, bu kirayı verebilmek için insanın hayvanla alâkasını hatırlatmak için olsa gerek.

Hoş, arpa ekmeğini düşünüyorum da...

KORNA, ZURNA

Hafta içinde Tarabyada bir ahpaba gittim. Akşam üzeri şöyle bir başımızı dinliyelim dedik. Fakat bir taraftan radyonun zurnası, öteden özel otomobil kornası, insanı çileden çıkartmağa kâfi. Bu sebepten Adalara fazla tehacüm olacak diyordum, fakat dostum, haber verdi, bu sene kiralık evlerin, Adada, dörtte üçü tutulmamış. Sebebi de Adada, otomobil cakası imkânı yok olmasıdır. **Fikret Adil**

ARA SEÇİMLER ARİFESİNDE

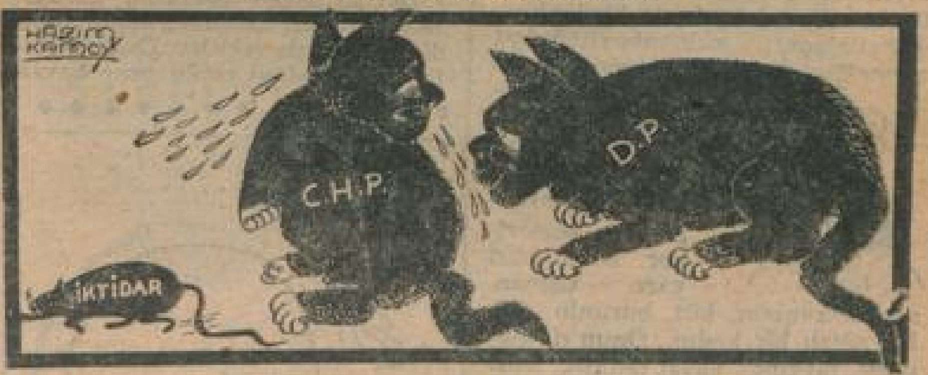

IKI AÇIKGÖZ, AVCI!...

DENTOSİL

Diş Kremi

Piyasaya verilmeğe başlandı. Büyük eczanelerden tedarik edebilirsiniz. Takdir etmeniz için bir tecrübe kâfidir.

Nikâh Dairelerinde

Hangisinin kaynanası ?

Nikâh dairesinin bekleme salonu hayli̇ce kalabalık. Erkekten ziyade, kadınlar ve genç kızlar göze çarpıyor. Şişman, balık etinde, zayıf; elli beşini aşmış, otuzuna yeni basmış, on dokuzunu ya doldurmuş, ya doldurmamış bayanlar ve küçük bayanlar... Hepsi şık, hepsi süslü, hepsi gösterişli.

Salonda konuşan, gülüşen, şakalaşan bu kalabalık arasında ancak dört erkek seçebildim. Dördünün de yaşları yirmi beş ile otuz arasında. Kadınların süsüne, ihtişamına rağmen erkeklerden üçünün giyimi kuşamı orta hallice. Yalnız biri pek şık giyinmiş. Yirmi beş yaşlarında, uzun boylu, kumral, kıvırcık saçlı, irice yapılı, yakışıklı bir delikanlı. Lâcivert elbisesi terzi gâhından yeni çıkmış. El dokundurulsa ütünün sıcaklığı his edilir belki. Boyun bağı takmamış. Beyaz ipek gömleğinin açık yakaları arasından kuruyup kıvrılmış mısır püskülünü andıran göğüs kıllarının uçları görünüyor.

Tavırlarında, hareketlerinde zoraki züppelikle kanıksanamamış külhan beyliği arasında bir bocalama sırıtıyor. Yeni elbisesinin içinde sıkılıyormuş gibi, kruvaze ceketinin göğsünü sık sık açıp iki eliyle sallıya sallıya yelpazelenişi, avurtlarını şişire şişire uflayıp puflayışı; dilinin kâh lüzumundan fazla bükülüp incelişi, kâh harfleri şiddetlendirerek argoya kaçışı da ayni intibaı uyandırıyor. Besbelli ki hem o yana, hem bu yana meyletmiş ve her iki tarafa da intibak edememiş. Züppelik meylinin daha sonra, daha yeni olduğu, konuşmasının, hareketlerinin külhanbeyliğe daha fazla kaçışından seziliyor.

Etrafındakilerle konuşurken ara sıra elini göğsüne bastırıp boynunu uzatıyor sesini kartlaştırıyor :

— Eyvallah, abicim... Teşekkürr ederim, hanım ablacım.

Hani, dişlerinin arasından karşı duvara doğru, desturun, kedi siyer gibi tükürük savurması eksik! Delikanlı bu hareketlere dalınca yanındaki bayan güya öksürür gibi sesler çıkararak kaşlarını çatıp kıvılcımlı gözlerini ona dikiyor. Bu bakışlar delikanlıyı birdenbire değiştiriyor, külhanbeyliğinden züppeliğe doğru zıplayıveriyor.

Bayanın hoppaca giyinişine, itinalı yüz tuvaletine rağmen yaşı elliyi geçkin gösteriyor. Esmer, iri yarı, şişman, sarkık avurtlu, küt burunlu, dişlek ağızlı bir kadın. Onun da halinde, tavrında gayri tabiîlik, içinde bulunduğu hayatı benimseyememişlik farkediliyor. Neşeli görünmek istemesine rağmen etraftan kendisine dikilen nazarların ağırlığı altında eziliyor, üzülüyormuş gibi bir hali var. Delikanlının yanından hiç ayrılmıyor. mavi roplu, sarı saçlı, güzel bir genç bayan da hep onlarla beraber bulunuyor. Belki de bu genç bayan gelin, yeni elbiseli delikanlı güvey, dişlek ağızlı şişman hanım da kaynana Fakat acaba hangisinin anası? Oğlanın mı, kızın mı? İkisinin de ona karşı vaziyetleri pek garip. Genç bayan son derece hürmetkâr davranıyor, delikanlı da öksürük tecziyelerinden, tehditkâr bakışlarından ürküyor, ürperiyor. Damadına da, kızına da veya gelinine de, oğluna da mütehakkim bir kaynana.

Nikâh salonunun kapısı açıldı. Yeni elbiseli delikanlı, mavi roplu genç bayan ve dişlek ağızlı şişman hanımdan müteşekkil üçlü grup öne düştüler, öbürleri peşlerine takıldılar. Merak bu ya, benim zihnim de kayınvaldeye takıldı. Aman, yanlış anlamayınız sakın! Dostlardan ırak olsun! Ben, kayınvalde hanımın vaziyetini merak ediyordum. Acaba hangisinin anası? Merak edilmiyecek gibi değil ki. Dişlek hanım hangisinin anası ise, öbürünün anası ağladı demektir!

Bekleme salonunun kapısına dikildim, arkadan giden yaşlı bayanlardan biri ile konuşmak istedim, fakat bu fırsatı bulamadım. Herkes bir an evvel nikâh salonuna girmek telâşında. Zannedersiniz ki hepsi birden nikâhlanacaklar!

Onlar girdikten sonra ben de kalabalık arasına sokuldum, desturlarla, pardonlarla ilerlemeğe başladım. Memurun masasına doğru yaklaşırken kulağıma bir kadın sesi geldi :

— Elbette, efendim. Elbette kabul ediyorum.

Memurun sesi duyuldu :

— Sen de Bayan Servinazı karılığa kabul ediyor musun?

— Ne söylüyorsun be yahu? Deminden beri hesaplıyorum, bir ay içinde tamamı tamamına sekiz yüz papel erittim. Cebimde de...

— Sualime cevap versene! Bayan Servinazı karılığa kabul ediyor musun?

— Pardon efendim. Affedersiniz. Kabul ediyorum tabiî. O iş çoktan oldu zaten.

Yaklaştım, parmaklarımın ucuna basarak önümdekilerin omuzları üzerinden başımı uzatıp baktım ve hayretten ağzım açık kaldı. Nikâh memurunun karşısında, delikanlının yanında dişlek ağızlı şişman bayan oturmuyor mu?!

Derhal geriye çekildim, koridora çıktım, dış kapının yanına dikildim. Onlar da çıktılar. Önde gelinle damat. Mavi roplu genç bayan biraz geriden geliyor. Arkada kalabalık.

Kapının yanında bekledim, kafilenin sonunda kalan yaslı bir bayanla göz göze geldik. Mütebessim çehresinden cesaret alarak sordum :

— Şu bayanla yanındaki delikanlı mı evlendiler?

Manâlı tebessüm dudaklarını biraz daha kıvırdı, durakladı, elini sallıyarak yavaş sesle :

— Evet, dedi. İsmail bizim mahalledendir. Karı, kırk kapının ipini çekmiş, en sonra bir hacı ağa ile evlenmiş, çok geçmeden herif ölmüş, malı mülkü karıya kalmış. Bu sefer de bizim İsmaili yakalamış. Oğlan zaten ipsizin biri idi. Şimdi başına devlet kuşu kondu ama o karı ile ne kadar oturabilecek bakalım?

— Yanlarında bir genç bayan var.

— Haa, evet. O da hanımın, hacı ağadan kalan övey kızı imiş. Herifin parasında onun da hissesi var tabiî. Yani senin anlıyacağın karmakarışık işler.

Kapının önünde otomobile binerlerken dikkat ettim. Dişlek ağızlı hanım, İsmailin koluna girmiş, sürükler gibi götürüyor.

Ce. Re.

Avrupa Birleşik Devletlerini kuracak dünya çapında adam

Sinema yıldızları serisi No : 13 – 14

Bilmeceler

★ Ağzı var, dili yok; nefesi var, canı yok; derisi var, kanı yok (Körük) ★ Bir kızım var, tek gözü var (Dikiş iğnesi) ★ Gırgır öter, kurbağa değil; kıvrılır yatar, yılan değil (Nargile) ★ Bir yorganım var, her yeri tutar, denizi tutmaz (Kar) ★ Dağa attım kırılmadı, suya attım kırıldı (Kâğıt) ★ Bir kızım var, gelen öper, giden öper (Bardak) ★ Tıpış tıpış yürürsün, samur kürkün sürürsün; sen bir beye benzersin, niçin yayan yürürsün (Tavşan) ★ Bir oğlum var; yüzü deriden, kulakları demirden (tef)...

Portre : (Stalin)

Oturdum Volga kenarına
Seyrediyor suları bıyıklarım
Çektim bıyıklarımı
Beş dakika halk seyrediyor

(O. Akra) dan aşırma

— Rica ederim, müdür bey, şu adamı çağırıveriniz.. Horlamasına tahammül edemiyorum !

"Salo" dan

Anadolu türküleri

Kış gidüp de bahar ayı gelince
Kızılırmak kıyısını sel alır
Lâle bitüb sünbül boyun eğince
Kız oğlana nerkiz verir gül alır.

★

Ah silmeden sildireyim bileğin
Hak yanında kabul olsun dileğim
Çok sallanma yeşil donlu meleğim
El ariftir gezişinden bil alır.

★

Haşarıdır deli gönül haşarı
Ah ettikçe elâ gözler yaşarır
Çok çıkarma zülüflerin dışarı
Eser sabah yeli belki tel alır

Ankara mektubu

KAVAKLARIN OYUNU

Bir haftadır Ankara sokaklarına pamuk yağıyor. Atma demeyin. Sahiden pamuk yağıyor. Şöyle, Ulustan Yenişehire kadar yürüdünüz mü bakıyorsunuz ki üstünüz başınız bembeyaz olmuş. Hem zengine fakire bakmadan herkese geliyor. Sanki :

Bibaht olanın bağına bir katresi düşmez
Bâran yerine dürrü güher yağsa semadan

Beytini yanlış çıkarmak istiyormuş gibi. Zaten Allah bir yandan alır, bir yandan verirmiş. Buğday ekmeği gitti. Pamuk geldi.

Efendim, bu asırda havadan pamuk yağdığına inanılır mı? Diyeceksiniz. İnanılır ya. Asrımız mucizeler asrı. Resmî makamların dediğine göre üç kişilik bir ailenin geçinmesi için galiba ayda altı yüz, yedi yüz lira lâzımgelirken çoğumuzun bundan altı, yedi kere daha az bir para ile imrarı hayat eylememiz mucize değil de nedir?

Benim imanım bütün olduğu için ilk önce "Acaba Tanrı fakir fukaraya acıdı da ondan mı pamuk yağdırıyor?„ diye düşünecek oldu idim. Meğer ne imiş biliyormusunuz? Bu pamuklar Ankaranın kavaklarından dökülüyormuş. Bir nevi çiçek... Bu mevsimde rüzgârla savrulup duruyor.

İlâhi kavaklar!.. Bizim pamuğa, pamukluya değil, cümlemiz Cafer'e döndüğümüz için beze ihtiyacımız var beze.

İNCE RUH

Buradaki dostlardan biri piyanosunu satmak istiyor. Mal da iyi cinsten olduğu için fiatı biraz tuzlu-: Beş bin lira. Bu paraya bu piyanoyu kim alır diye düşündük, taşındık. Kız çocuğu olan zenginlerimize baş vuralım dedik. Bunlardan birine vardık :

— Sayın büyüğümüz, dedik, bizde şöyle şöyle bir piyano var.. Zatı âlinizin de, Allah bağışlasın, istidatlı bir kerimeniz olduğunu haber aldık. Kültürsüz birine gideceğine size hediye edelim diyoruz. ne buyurulur?

— Kaça bırakıyorsunuz?

— Beş bin..

Adam küçük dilini yutacaktı :

— Piyano ha? Neye yarar bu piyano?

— Yani musiki efendim.. Ruhun gıdasıdır ya.

— Ha demek gıda maddelerinden.. Ulan biz şimdiye kadar bundan hiç stok yapmadık be. Herkesin ruhu var mıdır?

— Hayır efendim, ne gezer. Yalnız zatı âliniz gibi kültürlü kimselerin ruhu vardır.

— O halde biz bunu sonra daha pahalıya kimseye yutturamıyacağız, öyle mi?

— Biz kerime hanımefendi için düşünmüştük..

— Kerime hanım piyano çalarsa ne olur, yani? Ne istifadesi olur?

— İnce ruhlu olur efendim..

Biraz düşündü. Sonra kahkahalarla gülerek :

— İnce ruhun kilosu kaça? dedi.

TROLEYBUS

Şu bizim Ankaranın troleybuslarını biliyorsunuz, değil mi? Troleybus sözüne pek az insanın dili dönüyor. Acaba Dil Kurumuna kalsaydı, ne derdi? Ne ad takardı? Binlek mi derdi? Tünlek mi derdi? Gitlek mi derdi? Fazla karıştırmıyalım. Bizim Ankara halkı ne diyeceğini ilk günden buldu : Telli.

İşte bu tellilerden birinde geçen gün yanıma yaşlı bir hanım oturdu. Bu yaşlıca hanımla beraber olan kısa pantalonlu bir çocukla genç bir kız da önümüzdeki boş sıraya yerleştiler. Biletçi geldi. Yaşlı hanım :

— İki bilet kes, dedi.

— Hanım bu cocuğa da keseceğiz..

— A.. Ayol küçük çocuk. Görmüyor musun?

— Neresi küçük? Kısa pantalon vas ayağında.. Yarım bilet alırız.

— Pantalona göre ise.. Bir tam bir de yarım kes o halde.. Kıza istemez.

Zater

Sahneden İlham

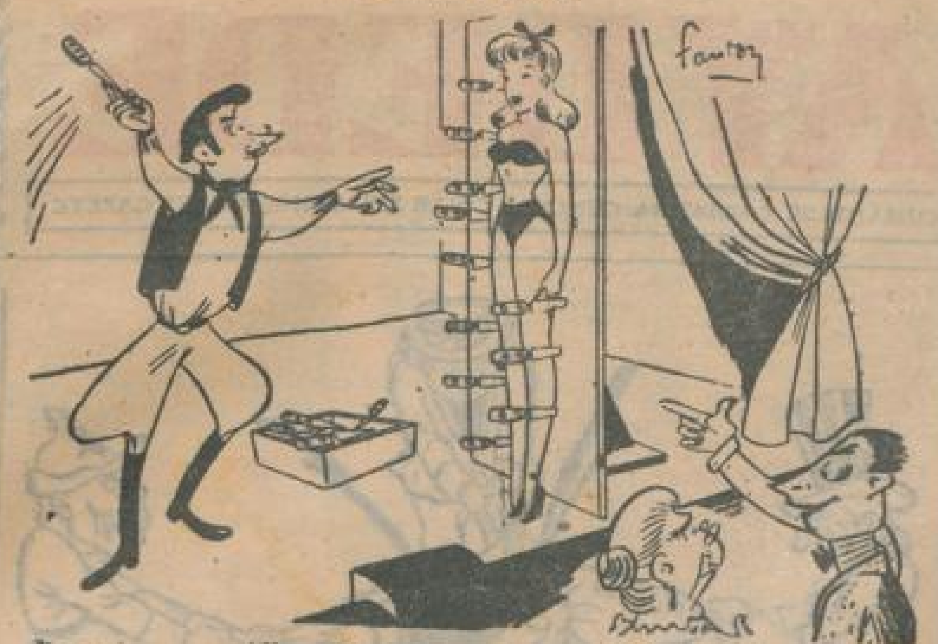

Karıcığım, eve gidince biz de bu nu tecrübe edelim !

AĞABABA ANLATIYOR

Yaşlı eşek

Memleketin birinde bir yaşlı, tecrübeli eşek varmış, bir gün bakmış ki merkepler oynıya sıçraya, anıra zırlaya şenlik yapıyorlar. Sebebini sormuş: "Haberin yok mu, demişler, semerci öldü, artık yük taşımaktan kurtuluyoruz..„ Yaşlı eşek şu cevabı vermiş : "Ölen semerci usta bir adamdı, sanattan anlardı, şimdi yerine gelecek olan acemi, hele işe başlasın, sırtınızdan yara eksik olmaz !„

★

Kebeci ve çırağı

Kadının biri oğlunu kebeciye çıraklığa vermiş, oğlan haşarı imiş, bir hafta sonra evine dönmüş, anası sormuş : "Neye geldin? — Sanatı öğrendim de ondan geldim!..„ Usta dükkânda merak etmiş, kadını bulmuş "Yahu, demiş, çocuğun gelmez oldu!„ gelip de artık ne yapsın, o sanatı öğrendi !„ "Allah Allah, nasıl öğrenmiş bakalım, anlatsana?„ "Direğe yünü sarar, tepme ile yuvarlarsın, olur bir kebe!„ Usta gülmüş: "Kahbenin piçi kendisi öğrendikten başka [redacted] da öğretmiş !„

★

Kazıktan kazığa

Herifin birini, vaktiyle idama mahkûm etmişler, memleketin âdeti orada mahkûmlar kazığa vurulur imiş... Fakat yerdeki otuz kazıktan birini seçmek hakkı mahkûmun imiş, adamcağız önce birinciye bakmış beğenmemiş; ikinci, üçüncü, sırasiyle kazıkları dolaşmağa, muayeneye başlamış; hâkim kızmış : "Herif, demiş, ne dolaşır durursun?„ "Aman efendim, bırakın dolaşayım, buna kazıktan kazığa ömür derler..„

★

Sen de öleceksin amma!..

Köylünün eşeğini kurt parçalamış, adamcağız kurtun arkasından söylenirmiş : "Bir gün sen de öleceksin ama neyleyim ki ben yaya kaldım !„

— Makiyajımı tamamlamadan bir yere kımıldamam !

"İngiliz karikatürü„

ATA SÖZLERİ

Dünya hakkında

★ Dünyanın tadı göz, aşın tadı tuz, evin tadı kız.
★ Dünyayı umutla (ümid ile) yemişler.
★ Dünyanın iki başı bir gelmez.
★ Dünya gençten gence, dinçten dince.
★ Dünya kötünün başına dar.

Yaz gezintileri başlıyor

— Gazinolarda bira kıtmış.
— Tabiî, birader. Hem yemeğe hem içmeğe arpa mı dayanır !

TÜRK TİCARET BANKASI

Yüzde 3 1/2 faizli

TASARRUF HESAPLARI **1948 ikramiye plânı**

12000 liralık

İkramiye ilâve edilmiştir.

10 Ağustos 1948 çekilişindeki ikramiyeler :

1	adet	6000	lira
1	„	3000	„
1	„	2000	„
2	„	1000	„
4	„	500	„
30	„	100	„

Gişelerimiz istenen izahatı vermeğe amadedir.

AYDEDE

Koleksiyonları için orta sayfaların da rahat okunmasını temin edecek bir cild idarehanemizce hazırlanmaktadır.

AYDEDE

CUMARTESİ, ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

AYDEDE

Sütunlarında yer bulan

İlânlar

En aşağı 3 gün okunur ve ellerde döner dolaşır.

Hemen paket yapılmaz.

Okuyucu mektubu:

Yarışmalara hazırlık

Altı, on iki ve on üç Haziran günleri İstanbulda İnönü Stadında yapılacak Doğu Akdeniz Birinciliklerine ait çalışmalardan bahseden gazeteler "her türlü hazırlığın tamamlanmış olduğunu„ bir havadis içinde en az iki defa belirtiyorlar.

Bundan maksat her halde, bu yarışmaları seyre gidecek halkın yapacağı zaruri atletizme dair hazırlıklardır. Şimdi bu zavallı meraklıların, evlerinde, Uzun atlama, Sırık atlama, yüz metreden bin beş yüz metreye kadar türlü koşu nevileri ve bu arada henüz atletizm tatbikatına girmemiş yerli yersiz bir çok diğer sporlarda muvaffak olmak için kendilerini yetiştirdiklerine emin olabilirsiniz.

Meselâ ben ve çocuklarım, bu zoraki spora hazırlananlar arasındayız. Sabahın çok erken saatlerindde Stada bir hayli uzak olan evimizden çıkarak son süratle oraya yetişebilmek için mahalleyi dört dönüyoruz. Spora herkes meraklı olduğu için bakkal, saka, tütüncü, nalbant, manav, kasap, bekçi, öğrenci kan ter içindeyiz... Stada girmeğe muvaffak olduğumuz takdirde manzarayı iyi görebilmek için Yüksek atlamaya ve sonra kendimize münasip bir yer ayırabilmek üzere biraz da Boks yapmağa alışmaktayız. Adam çiğnemek, küfür dinlemek, zabıta memuruna hakaret edip karakolluk olmadan işin içinden çıkabilmek için ağababalarımızdan öğüt ve siyaset adamlarından oyun öğrenmeğe çalışıyoruz. Bu da bir novi manevi spor oluyor.

Bilhassa kalabalık yerlerde tazyik altında ayak üzeri saatlerce durabilmek için Gümrüklerde dolaşıp balyalar arasında staj görmeğe başladık.. Ter kokusuna, ayak kokusuna, ağız kokusuna, gırtlağımız yırtılırcasına bağırıp çağırmağa alışmak üzere Debaghaneler mi gezmedik; tramvaylara mı binmedik.

Neticede Milletlerarası bir atletizm müsabakasına "seyirci olarak„ gitmek için ideal bir meraklı kitlesi olabilmeğe tam manasiyle hazırlanmakta olduğumuzu zannediyorum..

(Okuyucularınızdan)
Binde Biri

Sahibi: F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Z. Çalıkoğlu
İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul
Dizildiği Yer:
Murat KERMAN Mürettiphanesi
Basıldığı Yer: TAN Matbaası

Sağlam kumaş, iyi dayandı!

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER CEMİYETİ VE SULH

Sulh Perisi — Yangın var!
— Nafile bağırıyorsun! İt faiyeciler grev yapıyor!

Fikir oyalama için bir bulmaca

Terzi ile müşteri arasında

— Bana veresiye bir kat elbise daha yapar mısın?

— Başka kapıya... Geçen sefer ben boyumun ölçüsünü aldım!

İbah, Blütner, Görsünkalman, Nagel, Klingman marka piyanolar hakiki "Demelyo" mandolinleriyle viyolonsel ve kemanlarını Osmanbeyde Benzin deposu karşısında 243-5. Fahrettin (Suna) piyano ve kanarya sergisinde bulabilirsiniz. Telefon: 82417

Birinci Sınıf Fenni Sünnetçi
AVNİ TÜRKCAN
Çarşıkapı Tramvay Durağı No. 99
Acele Tel: 22194

İdeal Bir Diş Macunu
ULTRAMİN
Dişleri Çürümekten Korur

Her çeşit

Efektif döviz alım satımı için bankamız emrinizdedir.

YAPI ve KREDİ BANKASI

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»